

Asia: VN/19415/2025

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (Kuljetusalan sääntelytoimet)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

LAUSUNTO

VN/19415/2025

18.11.2025

Opetus- ja kulttuuriministeriön järjestämisluvalla ja sen sisältämällä erityistehtävällä (ajokorttilaki 84§ 4 momentti ja 91a§ 1 momentti) liikenneopettajan erikoisammattitutkintokoulutusta toteuttavat Hämeen ammatti-instituutti Oy ja Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia kiittävät mahdollisuudesta lausua luonnoksesta laiksi liikenteen palveluista ja eräksi siihen liittyvien lakien muuttamisesta.

Rajoitumme lausumaan liikenneopettajakoulutusta, kuljettajantutkintotoimintaa ja ajokorttilakia koskeviin muutoksiin ja esitämme kunnioittaen seuraavaa:

Tiivistetysti:

- Laki liikenteen palveluista ja ajokorttilaki:

Ajo-opetusta antavan opettajan kelpoisuus, käsitemuutos ”tutkintokoulutus”, ”Liikenneopettajan” EAT tekninen korjaus ”liikenneopetusalan” EAT koko ajokorttilakiin,

(kirjattavissa siirtymäsäännöksenä, että ”tässä laissa mainittu liikenneopettajan erikoisammattitutkinto muuttui liikenneopetusalan erikoisammattitutkinnoksi 1.1.2025”.)

Virhe ”pikkuE-vaatimuksessa” ja kevyiden perävaunujen kokonaismassan ja luokittelumassan nousu 825 kg huomioitava ajokorttisäädöksissä.

- Laki kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä:

Suullinen teoriakoe ajokokeen vastaanottajilta esim. palveluneuvojille jne. kannattamme.

Kahden vuoden liikenneopettajalupavaatimus ja erikoisammattitutkinto peruskoulutuksena ajokokeen vastaanottajalle säilytettävä.

Perustelut:

Laki liikenteen palveluista / ajokorttilaki

Laki liikenteen palveluista 36§ muutetaan luonnoksen mukaan viittaamaan ajokorttilain (386/2011) 84 § 4 momenttiin, johon luonnoksen mukaan myös muutetaan ”liikenneopetusalan erikoisammattitutkinto”. Vastaava korjaus on tehtävä ajokorttilain 3§ 1 mom. kohtaan 10, 78§ 2 mom. kohtaan 2, muihinkin mainintoihin 84§:ssä, 88§ 2 mom. kohtaan 2 ja 91§ 1 momenttiin, rinnakkaistekstit tämän lausunnon lopussa.

Laki liikenteen palveluista 36§ sääntelee kuorma- ja linja-autonkuljettajien koulutuskeskuksen opetushenkilöstöä. Esitetyllä muutoksella teknisluonteisesti muutetaan viittaus ajokorttilain 84§ 4 momenttiin. Mielestämme selkeämpää lisäksi on, että liikenneopetusalan erikoisammattitutkinnon tutkintokoulutuksen (muutostarve) opiskelija oikeutetaan ajo-opetuksen antamiseen opetusharjoittelussa, muu opettajakelpoisuus heillä usein jo on.

Virhe nykytilan kuvauksessa, pikku-E vaaditaan liian laajasti:

Nykytila ja sen arviointi, 3.3 sivulla 14

**

... Niistä säädetään kansallisesti ajokorttilain 4 §:ssä. Nykytilassa B-luokan ajo-oikeuden haltija saa kuljettaa ajoneuvoa, jonka kokonaismassa on enintään 3 500 kg. B-luokan ajokortilla voi ajaa ajoneuvoyhdistelmiä kuten esimerkiksi autoa ja peräkärryä, jos hinattava ajoneuvo painaa enintään 750 kg tai yhdistelmä yhteensä enintään 3 500 kg. Jos tällaisella ajoneuvolla vedetään O2-luokan perävaunua, edellyttää ajoneuvoyhdistelmän kuljettaminen BE-luokan ajo-oikeutta (nk. pikku-E). BE-kortilla saa ajaa henkilöauton ja perävaunun yhdistelmää, jossa perävaunu painaa enintään 3 500 kg. Ajoneuvoyhdistelmän suurin sallittu kokonaispaino on siten 7 000 kg.

Voimassa olevien säädösten mukaan B-ajo-oikeus riittää B-luokan vetoauton ja siihen kytketyn kokonaismassaltaan yli 750 kg perävaunun kuljettamiseen, kun niiden yhteenlaskettu kokonaismassa ei ylitä 3500 kg.

Ajokorttilain 7§ 4 momentin mukaan B-luokan ajo-oikeuden haltija saa kuljettaa myös sellaista ajoneuvoyhdistelmää, jossa on B-luokan vetoauto ja perävaunun kokonaismassa ylittää 750 kg ja ajoneuvoyhdistelmän kokonaismassa ylittää 3 500 kg mutta ei 4 250 kg, jos hänen ajokortissaan on merkintä ajoneuvoyhdistelmää vastaavan ajokokeen suorittamisesta. Tämä ajo-oikeus merkitään B-luokan ajo-oikeuteen lisäehdolla 96.

Ajokorttivaatimuksissa pitää mielestämme huomioida myös, että uusimpien, jarruttomien O1-luokan perävaunujen (kokonaismassa ja) luokittelumassa on 825 kg, jolloin ”lisääntynyt” 75 kg kuormittaa vetoautoa. Usein tämä ajo-oikeusongelma on isoissa henkilö- ja pakettiautoissa sekä kuorma-autoissa. Enintään 750 kg perävaunun tilalle ajokorttisäädöksissä voinee muuttaa viittauksen ”luokittelumassaltaan enintään 825 kg”.

Ajokorttilain 4§ 1 momentin kohdan 5 b) muutostarve:

b) ajoneuvoyhdistelmät, joissa on B-luokan vetoauto ja joissa hinattavan ajoneuvon kokonaismassa on enintään 750 kg;

ja 4§ 1 momentin 2 b) kohtaan

b) ajoneuvoyhdistelmät, joissa on C1-luokan vetoauto ja hinattava ajoneuvo, jonka kokonaismassa on enintään 750 kg;

Muutokset:

b) ajoneuvoyhdistelmät, joissa on B-luokan vetoauto ja joissa hinattavan ajoneuvon luokittelumassa on enintään 825 kg;

b) ajoneuvoyhdistelmät, joissa on C1-luokan vetoauto ja hinattava ajoneuvo, jonka luokittelumassa on enintään 825 kg;

Laki kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

Kannatamme suullisten teoriakokeiden vastaanottamisoikeuden laajentamista ts. sen sallimista myös muille kuin ajokokeen vastaanottajille.

Mielestämme ajokokeen vastaanottajan kahden vuoden liikenneopettajalupavaatimus on säilytettävä ja peruskoulutuksena tulee jatkossakin vaatia (koko) liikenneopetusalan erikoisammattitutkinto. Laadukas ja asianmukainen ajokokeiden vastaanottaminen ja arviointi edellyttävät hyvää kokonaiskäsitystä, jotta ajokokeessa ajotaidon arviointi on kokonaisarviointia ja perustuu opettajaosaamiseen. Liikenneopetusalan erikoisammattitutkinto sisältää useita valinnaisia tutkinnon osia ja siihen on mahdollista liittää myös tutkinnon osia muista tutkinnoista, joten koko erikoisammattitutkinnon vaatiminen ei ole mielestämme kohtuuton vaatimus ja toisaalta esimerkiksi jatko-opintokelpoisuus usein edellyttää koko erikoisammattitutkinnon suorittamista. Kahden vuoden määräajan poistaminen toisaalta nopeuttaa alalle pääsyä ja selkeyttää opiskelijoiden ohjausta. Ajokokeen vastaanottajan kelpoisuuden voi esitetyn muutoksen jälkeen saada heti opintojen jälkeen, joka mahdollistaa ajokokeiden vastaanottamisen mielestämme liian vähäisellä opettajakokemuksella.

nykyinen 3§ 1 mom. kohta 10

10) liikenneopettajia kouluttavalla laitoksella koulutuksen järjestäjää, jolla on ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 23 §:n mukainen opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa ja joka antaa liikenneopettajan erikoisammattitutkintokoulutusta;

muutos:

10) liikenneopettajia kouluttavalla laitoksella koulutuksen järjestäjää, jolla on ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 23 §:n mukainen opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa ja joka antaa liikenneopetusalan erikoisammattitutkintokoulutusta;

nykyinen 78§ 2 mom. kohta 2

2) joka on suorittanut liikenneopettajan erikoisammattitutkinnon opetustoiminnan johtamista ja yrittäjyyttä koskevan tutkinnon osan;

muutos:

2) joka on suorittanut liikenneopetusalan erikoisammattitutkinnon opetustoiminnan johtamista ja yrittäjyyttä koskevan tutkinnon osan;

muihinkin mainintoihin 84§:ssä, nykyinen:

...

1) moottoripyörän ajokorttia varten annettavassa opetuksessa on, että hän on suorittanut liikenneopettajan erikoisammattitutkinnon moottoripyöraopetusta koskevan tutkinnon osan ja hänellä on ollut opetuksen luokkaa vastaavan tai sitä ylemmän luokan moottoripyörän ajo-oikeus vähintään kolme vuotta;

2) mopon ajokorttia varten annettavassa opetuksessa on, että hän on suorittanut liikenneopettajan erikoisammattitutkinnon nuorten liikennekasvatuksen ja AM120:n opettajana toimimista koskevan tutkinnon osan ja hänellä on ollut mopon tai moottoripyörän ajokortti vähintään kolme vuotta tai, että hänellä on 1 kohdassa tarkoitettu kelpoisuus moottoripyörän ajokorttia varten annettavaan opetukseen;

**

3) ryhmään 2 kuuluvan luokan ajokorttia varten annettavassa opetuksessa on, että hän on suorittanut liikenneopettajan erikoisammattitutkinnon kuorma- tai linja-autonkuljettajien kouluttajana toimimista koskevan tutkinnon osan ja hänellä on ollut opetuksen luokkaa vastaavan tai sitä ylemmän luokan kuorma- tai linja-auton ajo-oikeus vähintään kolme vuotta.

Opetus- ja kulttuuriministeriön luvalla järjestettävässä liikenneopettajan erikoisammattitutkintokoulutuksessa opiskeleva saa liikenneopettajalupavaatimuksesta poiketen toimia autokoulussa opettajana, jos hänellä on opetusharjoittelulupa ja, jos kysymys on 2

momentissa tarkoitetusta opetuksesta, opiskelija on aloittanut kysymyksessä olevan tutkinnon osan suorittamisen.”

muutokset:

1) moottoripyörän ajokorttia varten annettavassa opetuksessa on, että hän on suorittanut liikenneopetusalan erikoisammattitutkinnon moottoripyöraopetusta koskevan tutkinnon osan ja hänellä on ollut opetuksen luokkaa vastaavan tai sitä ylemmän luokan moottoripyörän ajo-oikeus vähintään kolme vuotta;

2) mopon ajokorttia varten annettavassa opetuksessa on, että hän on suorittanut liikenneopetusalan erikoisammattitutkinnon nuorten liikennekasvatuksen ja AM120:n opettajana toimimista koskevan tutkinnon osan ja hänellä on ollut mopon tai moottoripyörän ajokortti vähintään kolme vuotta tai, että hänellä on 1 kohdassa tarkoitettu kelpoisuus moottoripyörän ajokorttia varten annettavaan opetukseen;

**

3) ryhmään 2 kuuluvan luokan ajokorttia varten annettavassa opetuksessa on, että hän on suorittanut liikenneopetusalan erikoisammattitutkinnon kuorma- tai linja-autonkuljettajien kouluttajana toimimista koskevan tutkinnon osan ja hänellä on ollut opetuksen luokkaa vastaavan tai sitä ylemmän luokan kuorma- tai linja-auton ajo-oikeus vähintään kolme vuotta.

Opetus- ja kulttuuriministeriön luvalla järjestettävässä liikenneopetusalan erikoisammattitutkintokoulutuksessa opiskeleva saa liikenneopettajalupavaatimuksesta poiketen toimia autokoulussa opettajana, jos hänellä on opetusharjoittelulupa ja, jos kysymys on 2 momentissa tarkoitetusta opetuksesta, opiskelija on aloittanut kysymyksessä olevan tutkinnon osan suorittamisen.”

Lakimuutostarpeiden vähentäminen

Laissa säädetty yksilöity käsite (esim. liikenneopettajan erikoisammattitutkinto) aiheuttaa paljon teknisluonteisia muutostarpeita. Jatkossa kannattanee pyrkiä säätelemään alempitasoisilla säädöksillä tarkemmat sanamuodot, jotta ne saadaan sujuvammin muutettua.

Saartenkorpi Harri
Hämeen ammatti-instituutti Oy - Liikenneopetusalan
erikoisammattitutkinto